

Evaluatie beleid zonneparken en windmolens

Evaluatie beleid zonneparken en windmolens

Titel: Evaluatie beleid zonneparken en windmolens
Versie: 1
Datum: 17 september 2018
Auteur(s): Simone Salemans, Gerard Lomans, Clemens Dijcks
Zaaknummer: SOM/2018/039748

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
1.1	Aanleiding voor de evaluatie van het beleid.....	2
1.2	Zonneparken in de praktijk	3
1.3	Windmolens in de praktijk	3
1.4	Leeswijzer	4
2.	Veranderingen beleid.....	5
2.1	Provinciaal beleid.....	5
2.2	Beleid omliggende gemeenten.....	5
3.	Toetsingscriteria	7
3.1	Veranderingen ten opzichte van het huidige beleid.....	7
3.1.1	Uitgangspunt: panelen op daken	7
3.1.2	Fasering	9
3.1.3	Beekdalen	10
3.1.4	Stedelijk gebied en zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling	12
3.1.5	Het voorleggen van initiatieven aan de raad	13
3.1.6	Creëren van meerwaarde	14
3.1.7	Windenergie	18
4.	Conclusie	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding voor de evaluatie van het beleid

In december 2017 heeft de gemeenteraad het beleid 'zonneparken in het buitengebied 2017' vastgesteld, als onderdeel van het beleid voor niet-agrarische functies in het buitengebied. In het beleid zijn verschillende criteria opgenomen, waar aanvragen voor zonnepanelen in veldopstelling aan getoetst moeten worden. Bij de behandeling in de Commissie Ruimte voorafgaand aan de raadsvergadering, is toegevoegd dat aanvragen die een park betreffen met een oppervlakte van 1 hectare of meer, voorgelegd moeten worden aan de raad.

Naar aanleiding van de behandeling van het verzoek om een zonnepark te mogen realiseren aan de Heikantstraat, is het zonneparkenbeleid 'on hold' gezet. Reden daarvoor was dat de raadsleden nog een keer wilden bezien of de gestelde criteria de juiste zijn; moeten er wellicht criteria worden toegevoegd of juist verwijderd?

Om de evaluatie van het beleid op de juiste manier te kunnen uitvoeren, is er op 2 juli 2018 een Raad vraagt Raad georganiseerd. In deze bijeenkomst is een presentatie gegeven en is daarnaast discussie gevoerd. Deze bijeenkomst heeft er ook voor gezorgd dat de scope van het beleid breder is getrokken dan alleen de zonneparken. Het ging namelijk om meer dan dat: windenergie en andere vormen van opwekking van duurzame energie (geothermie, biomassa) zijn ook aan de orde gesteld. In het kader van geothermie loopt momenteel een traject. Het zou voorbarig zijn om hier nu al uitgangspunten voor vast te gaan stellen.

Ten aanzien van de vergisting van biomassa (mest) stelt de provincie Noord-Brabant zeer strenge regels in de Verordening ruimte. Wij hebben mestbeleid, waarin vergisting en andere vormen van bewerking aan de orde worden gesteld. Door de regels in de Verordening is dit beleid echter feitelijk buiten werking gesteld, omdat de mogelijkheden die wij daarin bieden (bijvoorbeeld in het kader van aanvoer van mest van derden om een mestvergister rendabel te kunnen exploiteren) niet gerealiseerd kunnen worden. De onderhavige beleidsevaluatie heeft daarom betrekking op twee vormen van duurzame energieopwekking, namelijk zonne- en windenergie.

Naar aanleiding van de Raad vraagt Raad is er een uitgangspuntennotitie opgesteld. In deze notitie is een aantal vragen gesteld, waar de Commissie Ruimte in de vergadering van 22 augustus 2018 een reactie op heeft gegeven. Dit vormt de basis van het voorliggende document, waarin het beleid wordt geëvalueerd.

Voordat we nader in gaan op de concrete verzoeken die zijn ingediend, is het van belang te constateren dat men zich bewust is van het feit dat er doelen zijn gesteld, die behaald moeten worden. Er moet immers jaarlijks 2 % minder CO₂ worden uitgestoten, om in 2050 uiteindelijk volledig energieneutraal te kunnen zijn. Deze doelstelling is vervat in een motie. De duurzaamheidsambities van de gemeente Someren hebben zelfs geleid tot aanpassing van het gemeentelijk logo "natuurlijk duurzaam".

Deze doelen worden door de raadsleden nog steeds onderkend, zoals is gebleken uit de commissievergadering. Het is dan ook van het grootste belang om aan de slag te gaan met initiatieven op het gebied van duurzame energie. Nu is voorspeld dat in de toekomst het opwekken en opslaan van warmte van groter belang is dan van elektriciteit. De ontwikkelingen op het gebied van warmte staan echter nog in de kinderschoenen en zullen naar verwachting nog langer de tijd nodig hebben om door te ontwikkelen. Ten aanzien van het opwekken van elektriciteit ligt dat anders; dat kan immers door middel van zonnepanelen en windturbines. Men is het er over het

algemeen over eens dat we daar dan ook mee aan de slag moeten gaan. Er liggen weliswaar nuanceverschillen (bijvoorbeeld ten aanzien van fasering en het al dan niet aanwijzen van een concreet zoekgebied voor zonneparken), maar deze lijn wordt door een ieder gevolgd.

Uit het voorgaande stuk blijkt al dat de discussie over het zonneparkenbeleid al lang niet meer alleen gaat over de zonneparken. Het wordt juist breder getrokken en ook het plaatsen van windturbines is deel gaan uitmaken van de discussie. Wij zullen daarom niet alleen het beleid van de zonneparken tegen het licht houden, maar ook een deel over windenergie toevoegen. Dit is geen vreemde gedachte. Uit de Posad-studie¹, waarin de energievraag voor de komende jaren Brabantbreed uiteen is gezet, blijkt immers dat alleen zonneparken óf alleen windmolens (bij lange na) niet voldoende zijn om energieneutraal te kunnen worden. Er zal dus gezocht moeten worden naar een combinatie van beide vormen van energieopwekking.

Een combinatie van zon en wind in een energielandschap heeft een aantal voordelen:

- uitbalanceren van de netbelasting (als het hard waait, schijnt de zon vaak minder en omgekeerd);
- concentratie van energielandschappen;
- kostenefficiënt omdat de netaansluiting 'gedeeld' kan worden.

We hebben binnen Someren inmiddels een aantal concrete verzoeken voor het plaatsen van zonnepanelen in veldopstelling ontvangen. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd over mogelijke locaties. We hebben tot slot ook een concreet initiatief voor het plaatsen van windturbines. In de volgende paragrafen zetten we de cijfers op een rijtje.

1.2 Zonneparken in de praktijk

In de periode tussen de vaststelling van het beleid en het 'on hold' zetten daarvan, is er een aantal concrete verzoeken voor de realisatie van een zonnepark ingediend, een aantal aanvragen omgevingsvergunning binnengekomen en in verschillende gesprekken mogelijke locaties kenbaar gemaakt. Een en ander is als volgt in aantallen weer te geven:

1. Principeverzoeken: 3
2. Vergunningsaanvraag: 2
3. Verleende vergunning voor 10 jaar: 2
4. Verkennend gesprek: 10

Het totaal aantal hectare aan zonneparken in veldopstelling dat door commerciële ontwikkelaars wordt beoogd, ligt rond de 100.

1.3 Windmolens in de praktijk

Tot op heden is er één concreet initiatief voor het realiseren van windturbines binnen onze gemeente. In eerste instantie ging het om 3 turbines parallel aan de Kanaaldijk, grofweg tussen Sportpark de Potacker en de kern van Someren-Eind.

Gedurende de tijd is de locatie van de windturbines veranderd en zijn ze momenteel geprojecteerd ten zuiden van Someren-Heide. Het verzoek gaat uit van 8 windmolens, maar het definitieve aantal hangt onder meer af van bijvoorbeeld de ligging van de gasleiding en de situering van de molens

¹ Gebiedsstrategie Duurzame Energieopgave, provincie Noord-Brabant, september 2016

die daardoor wordt beïnvloed. Het initiatief verkeert momenteel in de fase van het principeverzoek. Er is door ons college in principe ingestemd met het plan, zodat de verdere planvorming kan worden opgepakt. De provincie is overigens in het voortraject intensief betrokken en zij juicht het initiatief toe.

1.4 Leeswijzer

Nu duidelijk is wat de aanleiding is geweest om het beleid te evalueren en welke verzoeken we inmiddels hebben ontvangen, kunnen we een verdiepingsslag maken. In hoofdstuk 2 bekijken we of er veranderingen hebben plaatsgevonden in het beleid van de provincie en ons omringende gemeenten. Wellicht dat dit aanleiding kan zijn tot of inspiratie zou kunnen geven voor onze eigen beleidsevaluatie.

In hoofdstuk 3 vervolgen we met de feitelijke evaluatie van de toetsingscriteria: kunnen er criteria worden geschrapt, moeten er worden toegevoegd en zo ja, welke zijn dat dan?

We sluiten dit rapport af met een conclusie in hoofdstuk 4.

2. Veranderingen beleid

Wij hebben in de inleiding al aangegeven dat de voornaamste reden om het beleid te evalueren, is gelegen in het feit dat de raad een heroverweging wenst van de gestelde toetsingscriteria. In dit hoofdstuk bekijken we of er in de tussentijd veranderingen hebben plaatsgevonden in het beleid van de provincie en of er wellicht beleidsstukken zijn van de ons omringende gemeenten waar wij wellicht inspiratie uit kunnen putten.

2.1 Provinciaal beleid

Op de vraag of er veranderingen hebben plaatsgevonden in het provinciaal beleid in het kader van windturbines en zonneparken die voor ons van belang zijn, is het antwoord heel kort: nee, dat is niet het geval. De Verordening ruimte geldt nog steeds onverkort voor zowel wind- als zonne-energie.

2.2 Beleid omliggende gemeenten

Kempengemeenten

De Kempengemeenten hebben in een startnotitie de aanzet gegeven voor een gezamenlijke lijn in het kader van zonneparken en windturbines. Deze lijn is verwoord in de 'Notitie grootschalige wind- en zonne-energie De Kempen'². De gezamenlijke gemeenten zien voor zichzelf de belangrijkste rol weggelegd als stimulators van projecten op het gebied van zonne-energie en windenergie en daarnaast faciliteren zij dergelijke projecten. Voor de Kempengemeenten is het mobiliseren en stimuleren van inwoners om deel te nemen aan ontwikkelingen van groot belang. Ondanks de keuze voor een stimulerende en faciliterende houding vinden de gemeenten het wel wenselijk om enige vorm van sturing toe te passen in de vorm van het stellen van voorwaarden aan grootschalige initiatieven op het gebied van duurzame energie. Deze voorwaarden hebben met name betrekking op de opbrengsten, effecten en maatschappelijke en sociale participatie, maar ook de afstemming tussen de verschillende projecten. De Kempen introduceren zowel een regionaal duurzaamheidsfonds als een lokaal leefbaarheidsfonds waar een vast bedrag per opgewekte MW energie in wordt gestort. De gelden uit het leefbaarheidsfonds worden benut om de leefbaarheid in de directe omgeving van de zonneparken en de windmolens te vergroten (lokaal). Met de gelden uit het duurzaamheidsfonds worden nieuwe duurzame initiatieven binnen de Kempengemeenten ondersteund (regionaal).

Gemeente Gemert-Bakel

Dichterbij huis heeft de gemeente Gemert-Bakel inmiddels ook het 'Visiedocument zonneparken in gemeente Gemert-Bakel' vastgesteld³. Aanleiding voor het vaststellen van dit visiedocument is het feit dat er verschillende initiatieven voor zonneparken zijn ontstaan. De doelen van het visiedocument zijn:

- het ondersteunen van initiatiefnemers voor een zonnepark door het aanbieden van een uniforme set van aanknopingspunten;

² Notitie grootschalige wind- en zonne-energie De Kempen, d.d. 23 februari 2018

³ Visiedocument zonneparken in gemeente Gemert-Bakel, 12 maart 2018, 2018-0081-0081.V2.0

- het faciliteren van duurzaamheidsambities van initiatiefnemers door daarvoor de randvoorwaarden in procedures in kaart te brengen;
- het bieden van houvast aan gemeente en initiatiefnemers bij hun respectievelijke rollen in het beoordelen en ontwikkelen van plannen.

Het visiedocument richt zich op initiatieven voor grootschalige zonne-energie in de vorm van zonneparken in het vrije veld en/of op het water met een minimale omvang van 0,5 MW of groter. Gemert-Bakel vindt landschappelijke inpasbaarheid van een zonnepark van groot belang. Daarnaast wordt een omschrijving gegeven van de benodigde procedures om een zonnepark te kunnen realiseren.

Gemeente Heeze-Leende

De gemeente Heeze-Leende is voornemens een algemeen duurzaamheidsbeleid op te stellen en heeft in februari 2018 het proces vastgelegd om tot een dergelijk beleid te komen⁴. In het document worden bijvoorbeeld de ambities vastgelegd en worden de kaders omschreven waarmee rekening gehouden moet worden bij het opstellen van het beleid.

Concrete initiatieven voor zonneparken en windmolens in Brabant

Daarnaast zijn er binnen Brabant verschillende concrete initiatieven voor het realiseren van zonneparken ontstaan in de afgelopen periode, zoals het plaatsen van zo'n 100.000 panelen binnen de gemeenten Sint-Michielsgestel, Boxtel, Meijerijstad en Haaren (project ECCO). Ook het plaatsen van zo'n 170.000 panelen op het terrein van de zinkfabriek in Budel (Nyrstar), het realiseren van een zonnepark bij Volkel in de gemeente Uden (43.000 panelen), zonnepark de Vlaas in Deurne (18.000 panelen) en het initiatief van E-quest in de gemeente Helmond voor het opwekken van een deel van de eigen stroom (1852 panelen) zijn voorbeelden van grootschalige projecten.

Een heel bekend voorbeeld van de opwekking van windenergie zijn de turbines langs de snelweg A58. Daarnaast staan er 3 windturbines langs de A16 bij Breda. Minder zichtbaar voor het grote publiek zijn de 3 windturbines tegen de Belgische grens aan de Laakakkerdijk in Reusel. Ook zijn er plannen voor de bouw van windparken in Reusel (door een coöperatie van agrariërs en omwonenden) en in Bladel (Pais).

⁴ Duurzaamheidsbeleid gemeente Heeze-Leende, proces van opstellen duurzaamheidsbeleid, vastgesteld d.d. 26 februari 2018

3. Toetsingscriteria

In het huidige beleid hebben we een aantal toetsingscriteria opgenomen. Deze hebben allereerst betrekking op de technische aspecten. We stellen als eis dat de bestaande energie-infrastructuur in de nabijheid moet liggen, dat er grote afnemers in de buurt zitten of dat een locatie al voorzien moet zijn van een voldoende zware aansluiting. Als een locatie vanuit technisch oogpunt in aanmerking komt, moeten de ruimtelijke aspecten in ogenschouw worden genomen. Er moet vervolgens gekeken worden naar achtereenvolgens het landschap, de beoogde kavel en het object. Ten aanzien van deze aspecten zijn ontwerprichtlijnen gegeven. Bij het bepalen of een zonnepark op een locatie afweegbaar is of niet, wordt onder meer gekeken naar het landschapstype waar de locatie binnen ligt. De gebiedsindeling die wordt gehanteerd, is afgeleid uit het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied. Kort gezegd, zijn zonneparken toegestaan in de Jonge Heideontginningen, de Oude Heideontginningen en het Kampenlandschap. De Beekdalen en de Bos- en Heidegebieden zijn aangemerkt als de gebieden waar geen zonnepanelen in veldopstelling zijn toegestaan. Reden daarvoor is dat deze gebieden als kwetsbaar worden gezien en daarom niet aangetast mogen worden.

Er zijn daarnaast binnen de landschapstypen ook weer verschillende gebieden aangewezen waarin bijzondere ontwerprichtlijnen gelden of waar terughoudendheid moet worden betracht (en er slechts onder heel strikte voorwaarden zonneparken zijn toegestaan).

3.1 Veranderingen ten opzichte van het huidige beleid

Naar aanleiding van de discussie in de Raad vraagt Raad bijeenkomst en de vergadering van de Commissie Ruimte, is bezien of de bestaande criteria en uitgangspunten gehandhaafd kunnen blijven of dat er criteria c.q. uitgangspunten toegevoegd, geschrapt of aangescherpt moeten worden.

Zoals gezegd in de inleiding, heeft het beleid al lang geen betrekking meer op alleen de zonneparken, maar heeft er een verbreding plaatsgevonden. Dit heeft ertoe geleid dat ook het opwekken van windenergie is toegevoegd aan deze beleidsevaluatie.

Hierna bespreken wij de toevoegingen aan en de veranderingen van het huidige beleid. Dit kan zowel gaan om het toevoegen van criteria, het aanscherpen van de huidige criteria en om het verwijderen van criteria.

3.1.1 Uitgangspunt: panelen op daken

In het huidige beleid is opgenomen dat binnen bestaande bouwblokken in principe de zonnepanelen op de daken moeten worden geplaatst. Dit wordt aangescherpt, in die zin dat het algemene uitgangspunt wordt dat panelen op daken moeten worden geplaatst en dat het plaatsen van panelen in veldopstelling een uitzondering is. We gaan actief aan de slag met projecten die zonnepanelen op bedrijfspanden mogelijk maken. Te denken valt daarbij aan het inzetten voor een postcoderoos of een andere alternatieve samenwerkingsvorm. Daarnaast is van het grootste

belang om binnen het MRE en de Peel samen de energietransitie verder vorm te geven. Binnen onze gemeente pakken we onze rol en gaan direct aan de slag.

We zijn ons er echter ook van doordrongen dat de daken niet zaligmakend zijn: veel daken zijn constructief of qua ligging niet geschikt om zonnepanelen op te leggen. Ook kan het bijvoorbeeld bij een monument niet te verenigen zijn met de uitstraling van zo'n pand om panelen op het dak te plaatsen. Daarnaast is van groot belang om te constateren dat we alleen met het plaatsen van zonnepanelen op daken de gestelde doelen bij lange na niet zullen halen. Er zal dus, met andere woorden, meer moeten gebeuren.

Wanneer de daken aantoonbaar ongeschikt zijn, is het denkbaar om panelen die bedoeld zijn om te voorzien in de eigen energiebehoefte in veldopstelling te plaatsen bij een locatie. Dit geldt zowel ten aanzien van particulieren als ten aanzien van bedrijven. Heeft een bedrijf meerdere locaties, dan zal voor ieder van deze locaties aangetoond moeten worden dat het dak ongeschikt is. De daken zullen eerst moeten worden benut voordat er panelen op de grond geplaatst mogen worden.

In het huidige beleid is ook de regel opgenomen dat leegstaande gebouwen niet behouden mogen worden om zonnepanelen op het dak te kunnen leggen. Dat zou verloedering in de hand werken en daarnaast beantwoordt dit niet aan onze doelstelling om zoveel mogelijk leegstaande bebouwing in het buitengebied op te ruimen. De provincie heeft in het kader van de transitie van de veehouderij de regeling 'Stal eraf, zon erop' in het leven geroepen. Wanneer een stoppende agrariër gebruik maakt van deze regeling, wordt hem de mogelijkheid geboden om de vrijkomende ruimte binnen zijn bouwblok (door sloop van agrarische opstallen) te benutten om zonnepanelen in veldopstelling te plaatsen. Agrariërs die hier behoefte aan hebben, kunnen een beroep doen op de provincie. De provincie biedt vervolgens ondersteuning door bijvoorbeeld het verrichten van een quickscan, het inschakelen van de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) en het begeleiden van het traject. Op deze manier wordt het slopen van VAB's gestimuleerd.

Uitgangspunten:

- Binnen MRE en Peelverband gaan we samen de energietransitie vormgeven. Binnen onze gemeente pakken we onze rol en gaan direct aan de slag.
- Daken zijn primair aangewezen om zonnepanelen te plaatsen. We gaan actief aan de slag met projecten die het plaatsen van panelen op daken van bedrijfspanden mogelijk maken.
- Wanneer daken aantoonbaar ongeschikt zijn, komt het plaatsen van panelen in veldopstelling in beeld.
- Wanneer een bedrijf meerdere locaties heeft en wil voorzien in de eigen energiebehoefte, moeten de daken van alle locaties aantoonbaar ongeschikt zijn.
- Met alleen de daken halen we de gestelde doelstellingen echter niet, dus zal ook gekeken moeten worden naar andere mogelijkheden zoals windmolens en zonneparken.

3.1.2 Fasering

Uit het vorige punt blijkt dat het realiseren van zonnepanelen op daken niet voldoende is om de behoefte aan duurzame energie volledig in te vullen. Er zal daarom gezocht moeten worden naar aanvullende opties.

In de inleiding gaven we al aan dat we binnen de gemeente Someren aan de slag willen met het opwekken van duurzame elektriciteit. Er wordt echter wel een fasering aangebracht, die wordt bepaald op basis van de behoefte die is ingegeven door de Posad-studie. Door een fasering aan te brengen, wordt voorkomen dat we nu te snel te veel doen. De fasering die wordt voorgesteld, is om voor een periode van 2 jaar te bepalen wat we aan duurzame energie willen opwekken. Voor de komende 2 jaar wordt aan de slag gegaan met het realiseren van 50 ha. aan zonneparken (in veldopstelling) en onderzoeken we de mogelijkheden voor de bouw van windmolens. De ontwikkelingen op de (middel)lange termijn worden ondertussen afgewacht. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het beschikbaar komen van nieuwe technieken (zoals zonnecellen in bakstenen, in geluidschermen en in het wegdek). Wellicht dat deze ontwikkelingen over 10 jaar zover zijn gevorderd dat ze rendabel zijn. Het voert echter te ver om deze ontwikkelingen af te wachten en in de tussentijd niks te doen, omdat er wel tijdsdruk zit in de doelstellingen die we onszelf hebben opgelegd.

Na 2 jaar zal een evaluatie plaatsvinden, waarbij rekening wordt gehouden met nieuwe beschikbare technieken en wordt bepaald op welke wijze de benodigde reductie van CO₂ en het benodigde aantal TJ kan worden gerealiseerd voor het 3^e en 4^e jaar, alsmede voor de middellange termijn. Mogelijkheden voor het combineren van zonnepanelen met glastuinbouw (denk aan het plaatsen van panelen op kassen en waterbassins) worden nauwlettend gevolgd.

Het realiseren van 50 ha. zonneparken komt overigens overeen met 0,5 % van het totale grondareaal van de gemeente Someren (50 ha. op 81,43 km² is afgerond ruim 0,5 %).

Op dit moment hebben we voor zo'n 100 ha. aan commerciële initiatieven liggen (variërend van concrete vergunningsaanvraag tot nog slechts een idee van een bepaalde locatie). Betekent ons standpunt dan dat we alles kunnen vergunnen dan klaar zijn voor de komende jaren? Het antwoord daarop ligt iets gecompliceerder. Het is namelijk zo dat ten aanzien van verschillende initiatieven geldt dat deze in een Beekdal liggen, waardoor ze onder de vigeur van het huidige beleidskader geen doorgang kunnen vinden. Wij gaan hier nader op in onder de volgende paragraaf.

We hebben daarnaast een initiatief voor 8 windmolens. Op het vraagstuk omtrent de windenergie gaan wij nader in onder paragraaf 3.1.6.

Uitgangspunten:

- We gaan voor de komende 2 jaar (2018 – 2020) aan de slag met de realisatie van 50 ha. zonneparken en onderzoeken we de mogelijkheden voor de bouw van windmolens.
- De ontwikkelingen voor wat betreft de beschikbare technieken voor de middellange termijn worden afgewacht.
- Na 2 jaar vindt er een evaluatie plaats en wordt bepaald hoe we verder gaan. . Hierbij wordt rekening gehouden met nieuwe beschikbare technieken en wordt bepaald op welke wijze de benodigde reductie van CO₂ en het benodigde aantal TJ kan worden gerealiseerd voor het 3^e en 4^e jaar, alsmede voor de middellange termijn.

3.1.3 Beekdalen

In de vorige paragraaf hebben we het aspect van de Beekdalen al aangestipt. Op grond van het huidige beleid is het niet toegestaan om een zonnepark te realiseren in een Beekdal. Achterliggende gedachte is dat Beekdalen gezien worden als kwetsbare landschappen en dat daar zorgvuldig mee moet worden omgegaan.

Uit de behandeling van het zonneparkenbeleid in de Raad vraagt Raad bijeenkomst en de vergadering van de Commissie Ruimte, bleek dat men over het uitsluiten van de Beekdalen als zoekgebied voor zonneparken genuanceerder denkt. Er kunnen namelijk best Beekdalen zijn die weinig waarde vertegenwoordigen, zodat deze wel aangemerkt kunnen worden als zoekgebied voor zonneparken. Denk daarbij aan de gronden langs de Kanaaldijk, die zijn aangemerkt als Beekdal als gevolg van de ligging van de Astense Aa aan de andere kant van de Zuid-Willemsvaart. Deze gronden zijn echter voornamelijk landbouwkundig in gebruik en zijn niet meer herkenbaar als beekdal. Naar onze mening kunnen de gronden in de zone langs de Kanaaldijk wel als zoekgebied aangeduid worden (zie bijgevoegde kaart in **bijlage 1**), maar zal wel eerst een inventarisatie gedaan moeten worden om de feitelijk aanwezige natuur- en landschapswaarden in beeld te brengen. Komt uit de inventarisatie naar voren dat er feitelijk geen waarden aanwezig zijn of de wel aanwezige waarden worden niet aangetast door het plaatsen van zonnepanelen, dan kunnen de betreffende gronden toegevoegd worden aan het zoekgebied. De overige beekdalen die binnen ons grondgebied zijn gelegen, voegen we vooralsnog niet toe aan het zoekgebied. Vanzelfsprekend zijn EVZ's en gebieden die zijn aangeduid als Natuur Netwerk Brabant (voorheen EHS) ook uitgezonderd als zoekgebied. Dat is ook in de Verordening ruimte verankerd, aangezien alleen binnen het Gemengd landelijk gebied en de Groenblauwe mantel zonneparken en windturbines zijn toegestaan.

Binnen het nieuw toe te voegen zoekgebied liggen naar onze mening kansen voor het combineren van zonneparken met waterberging. Initiatieven voor zonneparken die hier invulling aan geven, krijgen voorrang bij het invullen van de 50 ha. zonneparken waar we de komende 2 jaar mee aan de slag gaan. Hier kan meteen een volgende algemeen uitgangspunt aan worden gekoppeld, namelijk: een zonnepark kan alleen worden toegestaan als er sprake is van dubbel ruimtegebruik.

De overige zoekgebieden (Jonge Heideontginningen, Oude Heideontginningen en Kampenlandschap) blijven in stand. Het kan daarbij heel goed zo zijn dat er landbouwgronden

binnen het zoekgebied vallen. Sterker nog: dit is zeer waarschijnlijk, aangezien daar juist percelen liggen met een grotere oppervlakte. Het uitsluiten van landbouwgronden als zoekgebied voor zonneparken gaat naar onze mening te ver, aangezien we dan zeker niet aan onze doelstellingen kunnen gaan voldoen.

Om tegemoet te komen aan de terughoudendheid om landbouwgronden in te zetten ten behoeve van het oprichten van een zonnepark, kennen we aan de initiatieven die een aantoonbare 'plus' bewerkstelligen ten aanzien van de biodiversiteit voorrang toe bij de invulling van de 50 ha. aan zonneparken die voor de komende 2 jaar op de planning staan. Dit geldt overigens niet voor initiatieven die betrekking hebben op het eigen gebruik. Het 'eigen gebruik' kan zowel ten behoeve van een bedrijf als een particulier zijn. Het aantasten van landbouwgronden, aansluitend bij het betreffende bouwblok, is altijd toegestaan. Uiteraard wel mits de locatie in het aangewezen zoekgebied ligt.

Overigens is het bij alle zoekgebieden verplicht om de gronden na afloop van de termijn van 25 jaar terug te brengen in de toestand zoals die was vóór de vergunning werd verleend. Hierdoor wordt geborgd dat landbouwgronden onbruikbaar worden nadat de opstelling voor de zonnepanelen is weggehaald. Dit is zelfs een verplichting op grond van de Verordening ruimte, dus ook al zouden wij het zelf niet verplichten, dan moet het toch gebeuren op grond van de hogere provinciale regelgeving. Voor de volledigheid citeren wij artikel 6.20 en 7.20 lid 5 van de Verordening:

'Aan de omgevingsvergunning als opgenomen in het derde lid worden in ieder geval de volgende voorwaarden verbonden:

- a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;*
- b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;*
- c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.'*

Uitgangspunten:

- De gronden die zijn aangemerkt als Beekdal en die gelegen zijn langs de Kanaaldijk (zie **bijlage 1**) worden toegevoegd aan het zoekgebied voor zonneparken.
- Er wordt een inventarisatie verricht naar de aanwezige natuur- en landschapswaarden binnen het nieuwe zoekgebied.
- Een zonnepark in veldopstelling kan slechts worden toegestaan als er sprake is van dubbel ruimtegebruik.
- Binnen het nieuw toe te voegen zoekgebied liggen kansen om zonneparken te combineren met waterberging. Initiatieven die hier invulling aan geven, hebben voorrang bij het invullen van de 50 ha. zonneparken waar we de komende 2 jaar mee van start gaan.
- De overige zoekgebieden op grond van het huidige beleid blijven ongewijzigd en met de bijbehorende voorwaarden in stand (Jonge Heideontginningen, Oude Heideontginningen en Kampenlandschap).
- De Ruimte voor Ruimte zoekgebieden (bebouwingsconcentraties) worden niet uitgezonderd als zoekgebied voor zonneparken.
- Het in stand laten van het bestaande zoekgebied en het toekennen van het nieuwe zoekgebied, leidt ertoe dat landbouwgronden ingezet zullen worden. Om aan eventuele terughoudendheid ten aanzien van het inzetten van deze gronden tegemoet te komen, kennen wij een 'plus' toe aan initiatieven die aantoonbare meerwaarde op het gebied van biodiversiteit bewerkstelligen in de vorm van voorrang bij de invulling van de 50 hectare voor de komende 2 jaar.
- Het bovenstaande punt geldt niet voor initiatieven die betrekking hebben op het 'eigen gebruik' van een particulier of van een bedrijf. Het aantasten van landbouwgrond kan in dat geval worden toegestaan, mits het initiatief aansluitend aan het bouwblok is gelegen en het binnen het aangewezen zoekgebied ligt.

3.1.4 Stedelijk gebied en zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling

Naast de vraag die in de voorgaande paragraaf is behandeld over het al dan niet toevoegen of wegstrepen van zoekgebieden voor zonneparken, willen we nog specifiek stilstaan bij de stedelijke gebieden en de zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling. Hier vallen respectievelijk de dorpskernen en de 'schil' rondom de kernen binnen. De vraag die zich hier primair voordoet, is of we gronden voor een periode van 25 jaar willen invullen door het plaatsen van zonnepanelen in veldopstelling of dat we deze beschikbaar willen houden voor ontwikkelingen die we voorzien voor deze gebieden in bijvoorbeeld de Structuurvisie en de Woonvisie. Ontwikkelingen waaraan gedacht kan worden, zijn het realiseren van woningen of bedrijventerreinen.

Wij stellen voor om in de stedelijke gebieden en de zoekgebieden voor stedelijke ontwikkeling, waar op grond van onze Structuurvisie, Woonvisie of enig ander beleidsdocument ontwikkelingen worden voorzien, vooralsnog geen zonneparken toe te staan. Gelet op de mogelijke toekomstige invulling is het niet logisch om deze gronden nu al te benutten ten behoeve van zonneparken. We

hebben immers geen glazen bol waar we in kunnen kijken en zien of deze gronden ook feitelijk benut zullen gaan worden op de manier die wij nu invullen, maar het is wel iets waar we zeker rekening mee moeten houden. Het 'weggeven' van deze gronden voor een periode van 25 jaar, is naar onze mening dan ook niet aan de orde.

Concreet betekent het uitzonderen van het stedelijk gebied en het zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling dat één initiatief voor een zonnepark geheel niet door kan gaan en één initiatief gedeeltelijk niet kan doorgaan.

Het bovenstaande geldt slechts voor commerciële zonneparken. Een uitzondering kan worden gemaakt voor een particulier die zonnepanelen in veldopstelling wil plaatsen. Het dak moet dan uiteraard aantoonbaar niet geschikt zijn, aangezien het uitgangspunt is en blijft dat panelen primair op daken geplaatst moeten worden. Zie hetgeen wij beschreven hebben in paragraaf 3.1.1.

Uitgangspunten:

- Binnen de gebieden die zijn aangeduid als stedelijk gebied en zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling, worden commerciële zonneparken niet toegestaan wanneer er op grond van de Structuurvisie, de Woonvisie of enig ander beleidsdocument ontwikkelingen worden voorzien, waardoor het niet opportuun is om deze gronden in te zetten voor het plaatsen van zonnepanelen in veldopstelling voor een periode van 25 jaar.
- Het plaatsen van een beperkt aantal panelen in veldopstelling voor eigen gebruik kan worden toegestaan, mits het dak aantoonbaar niet geschikt is.

3.1.5 Het voorleggen van initiatieven aan de raad

Op grond van het huidige beleid worden initiatieven met een oppervlakte van 1 hectare en hoger voorgelegd aan de raad voordat de omgevingsvergunning wordt verleend. Dit standpunt wordt losgelaten. We stellen bij deze evaluatie de grens voor een zonnepark op 10 ha. Wat daarboven valt, wordt voorgelegd aan de raad. Dit om uit te borgen dat initiatieven die op zich kansrijk zijn, maar de maximaal toegestane oppervlakte overschrijden, worden uitgesloten. Dat zou immers een gemiste kans kunnen zijn.

Initiatieven tot maximaal 10 ha. kunnen worden afgedaan door ons college, met inachtneming van de uitgangspunten die geformuleerd zijn in het beleid.

Uitgangspunten:

- De maximale oppervlakte van een zonnepark bedraagt 10 ha. Initiatieven die binnen deze oppervlakte vallen, kunnen worden afgedaan door het college van B&W met inachtneming van de in het beleid gestelde voorwaarden.
- Initiatieven die deze maat te boven gaan, worden voorgelegd aan de raad.

3.1.6 Creëren van meerwaarde

In het huidige beleid en in het provinciale beleid is opgenomen dat een initiatief voor een zonnepark dat de oppervlakte van 5.000 m² overschrijdt, een maatschappelijke meerwaarde moet vertegenwoordigen. Deze meerwaarde wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- mate van meervoudig ruimtegebruik;
- de maatregelen die worden getroffen om de impact op de omgeving te beperken;
- de bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen.

Voor windturbines is een soortgelijke eis gesteld. In principe moeten turbines bij middelzwaar tot zwaar bedrijventerrein worden geplaatst, maar er is een uitzondering gemaakt op deze regel wanneer het gaat om een geclusterde opstelling van minimaal 3 windturbines, er sprake is van een maatschappelijke meerwaarde en wanneer de ontwikkeling plaatsvindt in een landschap wat daar qua maat en schaal geschikt voor is. Dit laatste wordt bepaald aan de hand van de Structuurvisie van de provincie.

Bij windmolens wordt de maatschappelijke meerwaarde als volgt onderbouwd:

- de mogelijkheid voor de omgeving om direct te participeren in het project;
- de bijdrage aan het oplossen van een maatschappelijk of ruimtelijk probleem;
- de bijdrage aan het realiseren van een maatschappelijk of ruimtelijk doel.

In de toelichting is dit nader uitgewerkt en staat te lezen dat *'een maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd door de maatregelen die worden getroffen om de impact van de windturbines op de omgeving te beperken en de bijdrage aan maatschappelijke doelen. Dit zijn doelen vanwege duurzaamheid, maar ook vanwege draagvlak in de omgeving, maatschappelijke cohesie of (financiële) bijdragen aan maatschappelijke opgaven, etc.'*

Naar onze mening is hierin een parallel te ontdekken met de maatschappelijke meerwaarde die moet worden bewerkstelligd bij zonneparken. Wij behandelen de punten daarom ook gezamenlijk.

Mate van meervoudig ruimtegebruik – bijdrage aan het realiseren van een ruimtelijk doel

In het bestaande beleid voor zonneparken is al een opsomming opgenomen van wat onder meervoudig ruimtegebruik verstaan kan worden. Denk aan recreatie, begrazing door schapen, het creëren van biodiversiteit, etc.

Dit zou ook bij windturbines kunnen. Onder de turbines is immers ook meervoudig ruimtegebruik mogelijk.

Wij hebben hiervoor al omschreven dat er uitgangspunten aan het beleid worden toegevoegd die hieraan invulling geven. We willen zonneparken in veldopstelling alleen toestaan op het moment dat er sprake is van dubbel ruimtegebruik. Denk aan zonnepanelen die worden gecombineerd met waterberging en initiatieven die aantoonbaar een meerwaarde bewerkstelligen ten aanzien van de biodiversiteit. Daarnaast worden de mogelijkheden gezien om de verplichting op te nemen om ook 10 % van het oppervlak van het zonnepark op daken te realiseren. Zonneparken die daarboven ook nog C2C-gecertificeerde panelen gebruiken, krijgen voorrang, net als panelen met dubbel gebruik zoals PVT-panelen. Verder staan we uiteraard open voor andere innovatieve werkwijzen.

Beperken impact op de omgeving

Het is natuurlijk lastig om de maatschappelijke meerwaarde 'meetbaar' te maken. We hebben in het huidige beleid echter wel de verplichting opgenomen om minimaal 10 % van de oppervlakte van een zonnepark landschappelijk in te passen. Op die manier wordt invulling gegeven aan maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken. Uit de behandeling in de Commissie Ruimte is gebleken dat men voorstander is van het bevorderen van meer en kwalitatief betere inpassing. We voegen daarom toe aan het beleid dat initiatieven die extra compenseren in de vorm van inpassing, naast het verplichte dubbel ruimtegebruik, voorrang krijgen bij het invullen van de 50 ha. aan zonneparken die voor de komende 2 jaar op de planning staan.

Bij windmolens is het ondoenlijk om een oppervlakte aan inpassing te verplichten. Er kan echter wel de verplichting worden opgelegd om de opstelling van de windmolens aan te laten sluiten bij de karakteristiek van het landschap. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het benadrukken van zichtlijnen in het landschap door de windmolens⁵.

Ten aanzien van initiatieven voor eigen gebruik geldt dat deze niet geheel vrij worden gelaten, in die zin dat er helemaal geen eisen meer zouden gelden. Er wordt immers altijd inpassing geëist, die inzichtelijk gemaakt wordt door middel van een beplantingsplan.

Bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen – mogelijkheid voor de omgeving om te participeren

Daarnaast is er gesproken over de mogelijkheden van het creëren van een 'duurzaamheidsfonds'. Wij zijn er voorstander van om commerciële ontwikkelaars (dus niet degenen die voor eigen gebruik opwekken) van zowel zonneparken als windmolens een vast bedrag per opgewekte MWh, per jaar te laten storten in een dergelijk fonds, gedurende de periode dat de zonnepanelen en de windmolens gebruikt worden voor het opwekken van energie.

Een bedrag dat jaarlijks in een duurzaamheidsfonds gestort wordt, wordt gerelateerd aan de productie in MWh. Dit omdat de opbrengsten ook gerelateerd zijn aan productie in MWh. In een windrijk of zeer zonnig jaar is de productie hoger, waardoor dus een hogere opbrengst wordt gegenereerd en er een groter bedrag in het duurzaamheidsfonds kan worden gestort. Voor een windarm, of niet zo zonnig jaar geldt het omgekeerde. Het bedrag dat in het duurzaamheidsfonds wordt gestort, varieert dus jaarlijks.

Over duurzaamheidsfondsen bij zonneparken is landelijk maar weinig te vinden. Dit is bij zonneparken namelijk vrij nieuw. Grote zonneparken worden pas in de laatste 2 -3 jaren gerealiseerd. De sporadische bedragen die wel bekend zijn, variëren tussen de € 0,50 en 0,70 per opgewekte MWh. Bij windenergie is het storten van een deel van de opbrengsten in een fonds groter gemeengoed en daar is dus meer over bekend.

Daarnaast is de financiële opbrengst van een zonnepark aanzienlijk lager dan van een windpark.

Duurzaamheidsfonds windparken:

- Advies NWEA (de windsector): € 0,40 – 0,50 per MWh
- Coöperatieve ontwikkelingen; € 1,00 per MWh

⁵ 'Handreiking waardering landschappelijke effecten van windenergie', Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, april 2013

Wij stellen voor om € 1,00 per MWh aan te houden voor initiatieven op het gebied van windenergie in Someren.

Indien voor het windpark waarvoor een principeverzoek ligt een gemiddeld bedrag van € 100.000,- per jaar voor het duurzaamheidsfonds is afgesproken, dan komt dat bij 8 windturbines met elk een jaarproductie van 11.000 MWh op € 1,14 per MWh. Dit juichen wij uiteraard toe.

Duurzaamheidsfonds zonneparken:

- Voorstel: € 0,50 per MWh

Met de middelen die op deze manier worden gegenereerd voor het duurzaamheidsfonds, kunnen duurzaamheidsprojecten binnen de gemeente worden gefinancierd. De gemeente Someren beheert het fonds en participeert daarmee 'passief'.

Wanneer er ideeën ontstaan om actief te participeren en daarmee zelf aan de slag te gaan met het realiseren van zonneparken of windmolens, komt het college met een advies richting de raad. Het treasury-statuut, waar onder meer in staat dat er risicomijdend geïnvesteerd moet worden, zou een beperking kunnen opleveren. Dit zal echter nog nader moeten worden uitgezocht op het moment dat het zover komt.

Naast participatie door de gemeente, is participatie door inwoners ook van belang bij de invulling van de maatschappelijke meerwaarde. Door participatie ontstaat sneller acceptatie. In het Klimaatakkoord (sectortafel Elektriciteit) is zelfs de ambitie opgenomen om, juist vanwege het bevorderen van het noodzakelijke draagvlak bij omwonenden, dat 50 % van de nieuwe productie van hernieuwbare energie op land in eigendom komt bij de lokale omgeving.

We stellen voor om projecten die deels (minimaal 10 % van het opgestelde totaalvermogen) uitgevoerd worden als postcoderoos voorrang te verlenen bij de invulling van de 50 ha. aan zonneparken waar we mee aan de slag gaan. De toepassing van de regeling verlaagd tarief (postcoderoosregeling) is niet mogelijk bij windmolens.

Bij het huidige initiatief voor de 8 windturbines is uitgewerkt op welke manier men de omgeving wil betrekken. Er wordt een financiële vergoeding betaald aan omwonenden en ook wordt aan omwonenden de mogelijkheid geboden om mee te praten over de inrichting van het gebied. Op die manier worden participatie en acceptatie bevorderd.

Coöperatieve grondaanpak

Om het draagvlak voor en de acceptatie van windenergie onder de inwoners rond windparken te vergroten, is door 4 gemeenten in Midden-Limburg de coöperatieve grondaanpak toegepast. Deze is beschreven in het rapport "Coöperatief ondernemen met wind"⁶ van REScoop Limburg. Deze coöperatieve grondaanpak is recent als model overgenomen door REScoop Nederland. De coöperatieve grondaanpak leidt tot een sociale verdeling van de grondvergoeding tussen de inwoners en grondeigenaren in het gebied van het windpark. De grondeigenaren binnen een bepaald zoekgebied bepalen zelf hoe ze de totale grondrente verdelen. Een deel (vaak 50 %) wordt

⁶ Rapport Coöperatief ondernemen met wind" van REScoop Limburg, rapportnr. 361.17, d.d. 11-0-2017

gereserveerd voor alle grondeigenaren en het andere deel voor alleen de eigenaren die daadwerkelijk grond moeten afstaan voor een turbine of toegangsweg.

Wij eisen daarnaast dat een windpark bij voorkeur coöperatief wordt ontwikkeld. Dat was ook in Midden-Limburg het geval. De coöperaties werden betrokken in het proces en in de onderhandelingen met commerciële partijen. De coöperaties gingen uit van gelijkwaardigheid, in die zin dat zij zelf een deel van het windpark zelfstandig gaan exploiteren (meestal is dat de helft). Wij zijn er voorstander van om op deze manier te handelen, omdat er niet alleen draagvlak wordt gecreëerd, maar ook acceptatie.

Meerwaarde toepassen C2C-gecertificeerde zonnepanelen

Gemeente Someren heeft Cradle tot Cradle-beleid opgesteld. Zonneparken waarin aantoonbaar C2C-gecertificeerde zonnepanelen worden toegepast krijgen voorrang bij de invulling van de 50 ha. aan zonneparken waar we mee aan de slag gaan.

Uitgangspunten:

- Zonneparken waarbij een extra compensatie wordt gerealiseerd, naast het verplichte dubbel ruimtegebruik en de overige vereisten, krijgen voorrang bij het invullen van de 50 ha. zonneparken die voor de komende 2 jaar op stapel staan.
- De mogelijkheid om ook 10 % van de oppervlakte van het zonnepark op daken te realiseren, wordt onderzocht. Kan een project hieraan voldoen, naast het verplichte dubbel ruimtegebruik en de overige vereisten, dan krijgt het voorrang bij de invulling van de 50 ha.
- Er wordt jaarlijks een bedrag van € 0,50 gestort in het duurzaamheidsfonds per opgewekte MWh door een commercieel zonnepark, gedurende de periode dat de zonnepanelen worden gebruikt voor het opwekken van energie.
- Er wordt jaarlijks bedrag van € 1,00 gestort in het duurzaamheidsfonds per opgewekte MWh door een commerciële windmolen, gedurende de periode dat de windmolen wordt gebruikt voor het opwekken van energie.
- Ten aanzien van het concreet voorliggende initiatief voor 8 windturbines wordt het afgesproken bedrag van € 1,14 per opgewekte MWh (jaarlijks te storten in het duurzaamheidsfonds) gehanteerd.
- Het duurzaamheidsfonds wordt beheerd door de gemeente.
- Projecten die deels (minimaal 10 % van het opgestelde totaalvermogen) worden uitgevoerd als postcoderoos krijgen voorrang bij het invullen van de 50 ha. aan zonneparken die voor de komende 2 jaar op stapel staan.
- Zonneparken waarin aantoonbaar C2C-gecertificeerde zonnepanelen worden toegepast krijgen voorrang bij de invulling van de 50 ha. aan zonneparken waar we mee aan de slag gaan.
- Zonneparken waarin aantoonbaar panelen worden toegepast met dubbel gebruik, zoals PVT-panelen, krijgen voorrang bij de invulling van de 50 ha. aan zonneparken waar we mee aan de slag gaan. Voor het toepassen van andere innovatieve werkwijzen, staan wij uiteraard open.
- Er wordt eerst onderzoek gedaan in onder meer het treasury-statuuut alvorens besloten wordt om als gemeente actief te participeren in projecten, bijvoorbeeld door het kopen van aandelen of zelf de exploitatie van een windturbine of zonnepark op te pakken. Op het moment dat hier concrete ideeën over ontstaan, komen we met een separaat advies naar de gemeenteraad.

3.1.7 Windenergie

Op provinciaal niveau is uitgesproken dat bovenlokale thema's zoveel mogelijk gezamenlijk opgepakt moeten worden, mede in het licht van de toekomstvisie 2030 die voor De Peelregio wordt opgesteld. Naar ons inzicht is het goed om met voorrang te gaan verkennen bij de provincie of windenergie een thema is dat kansrijk is om bovenlokaal te worden opgepakt. Hierbij is wel van het grootste belang om te beseffen dat er harde doelstellingen liggen in het kader van de te behalen energiedoelen.

Er ligt daarnaast een initiatief voor het realiseren van een achttal windmolens. Het college heeft inmiddels op 12 juni 2018 een positief standpunt ingenomen ten aanzien van dit verzoek. Wij stellen voor om het initiatief waar het principeverzoek betrekking op heeft door te zetten en de benodigde procedures te gaan opstarten, met de kanttekening dat we eerst de uitkomst van het gesprek met de provincie en de verkenning naar bovenlokale mogelijkheden voor het thema windenergie afwachten. We zullen deze stap overigens wel goed moeten kortsluiten met de initiatiefnemers van het principeverzoek.

Op de hiervoor omschreven manier doen we recht aan ons imago van duurzame gemeente en maken we slagen in de doelen die we onszelf hebben gesteld. Wij hechten er wel groot belang aan dat het bij 8 windmolens moet blijven en dat daarbij enkele dorpsmolens het uitgangspunt zijn.

Voor een windpark tussen de 5 en 100 MW is de provincie bevoegd gezag. In het voortraject van het principeverzoek is de provincie door ons intensief betrokken. De provincie heeft aangegeven het initiatief voor windturbines toe te juichen.

Vanwege het feit dat de provincie bevoegd gezag is, zal de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen moeten afgeven. De provincie kan het bevoegd gezag overdragen wanneer wordt besloten tot het toepassen van de coördinatie-regeling. De gemeente moet daarmee instemmen en wordt op dat moment bevoegd om de vergunningen en de benodigde planologische procedures in gezamenlijkheid af te handelen.

Het windpark waar het principeverzoek betrekking op heeft, valt binnen de genoemde bandbreedte en het bevoegd gezag ligt daardoor in principe bij de provincie. Het beleid van de provincie is erop gericht om het bevoegd gezag zoveel mogelijk bij de gemeente neer te leggen. Wij vinden het, met de provincie, van belang dat wij het bevoegd gezag zijn c.q. worden. Wij gaan hierover dan ook op korte termijn in overleg met de provincie.

Het realiseren van windmolens langs de A67 is voor de korte termijn zeker geen optie. Het is weliswaar opgenomen in de Posad-studie en in de mogelijke scenario's die in de uitgangspuntennotitie stonden, maar het is zeker nog geen gelopen race dat op die plek windmolens komen. Zo wordt er bijvoorbeeld nog steeds gekeken naar de mogelijke verbreding van de A67. Dit is een traject dat nog de nodige tijd zal vergen. Voordat hier definitieve uitspraken over zijn gedaan, is het absoluut niet aan de orde om langs het huidige tracé van de weg windturbines te plaatsen. Het zou immers niet wenselijk zijn om nu windmolens toe te staan met een 'levensduur' van 25 jaar, terwijl we niet weten of de weg verbreed zal gaan worden binnen deze periode.

Daarnaast is het realiseren van windmolens langs het Somerense gedeelte van de A67 extra gecompliceerd vanwege het aanwezige tankstation, verschillende woningen en bedrijven. Ook ligt het Natuur Netwerk Brabant aan weerszijden van de A67. De provincie staat het realiseren van windturbines in het NNB niet toe; alleen het Gemengd landelijk gebied en de Groenblauwe mantel zijn aangewezen als gebieden waar windturbines geplaatst kunnen worden.

Het is nu niet in te schatten of hier verandering in komt in de komende jaren. Het is, gezien de bovenstaande argumenten, niet opportuun om te wachten met het realiseren van de 8 windmolens in de komende jaren. Wij stellen wel voor om met voorrang het gesprek met de provincie te gaan voeren om te verkennen of er mogelijkheden zijn om het thema windenergie bovenlokaal op te pakken. Wij vinden het namelijk wel wenselijk dat serieus wordt gekeken naar de mogelijkheden

om het realiseren van windmolens langs de A67 regiobreed op te pakken. Dit zou wel een scenario zijn dat onze voorkeur heeft.

Uitgangspunten:

- Met voorrang het gesprek met de provincie aangaan om de mogelijkheden voor het bovenregionaal oppakken van het thema windenergie te verkennen.
- Wij vinden het van heel evident belang dat serieus wordt gekeken naar de mogelijkheden om het realiseren van windturbines langs de A67 regiobreed op te pakken.
- Het realiseren van windturbines langs de A67 is vooralsnog hele verre toekomst.
- Het is gezien de doelen op het gebied van duurzaamheid die wij ons als gemeente hebben gesteld niet opportuun om te blijven wachten op de mogelijke realisatie van windturbines langs de A67.
- We scharen ons daarom in principe achter het initiatief voor het plaatsen van maximaal 8 windturbines ten zuiden van Someren-Heide, waarbij uiteraard wel aantoonbaar aan alle te stellen randvoorwaarden voldaan moet worden en waarbij enkele dorpsmolens het uitgangspunt moet zijn. Alvorens verder te gaan met de benodigde procedure, is het van belang om het gesprek met de provincie zoals benoemd onder het eerste gedachtestreepje aan te gaan.
- We zullen aan Gedeputeerde Staten verzoeken om het bevoegd gezag over te dragen ten aanzien van windprojecten. Wij zullen het overleg hierover met de provincie aangaan.

4. Conclusie

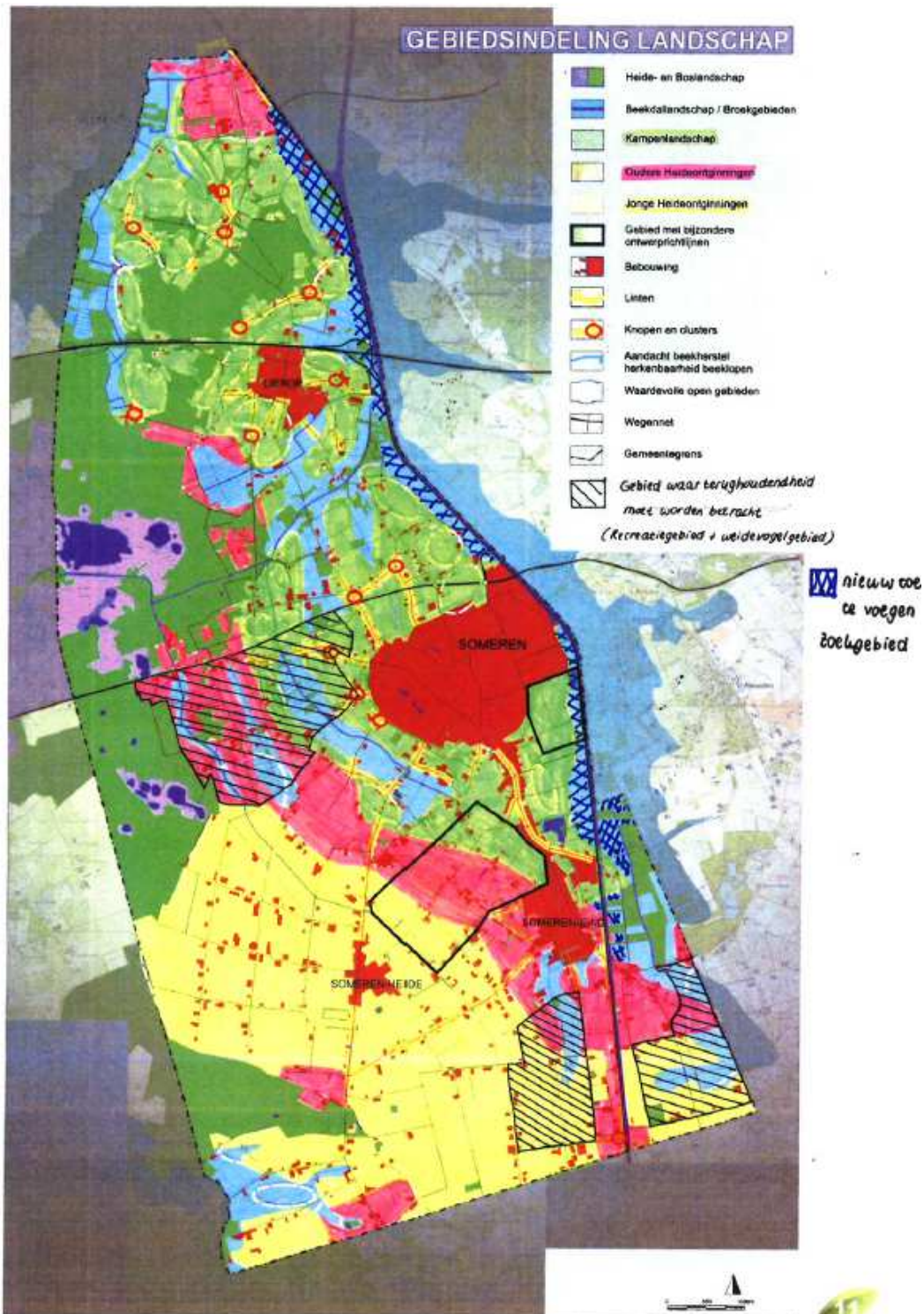
Naar aanleiding van het verzoek van het zonnepark aan de Heikantstraat is het zonneparkenbeleid, dat door de raad in december 2017 is vastgesteld, on hold gezet. In de tussenliggende periode heeft er een Raad vraagt Raad bijeenkomst plaatsgevonden en is er een uitgangspuntennotitie voorgelegd aan de Commissie ruimte. Deze notitie is als onderlegger gebruikt voor de beleidsevaluatie die nu voorligt.

Het beleid is vanwege de breder gevoerde discussie uitgebreid met windenergie. Ook ten aanzien van windturbines zijn enkele criteria opgenomen.

Er zijn criteria uit het huidige beleid die ongewijzigd in stand zijn gebleven, maar er zijn ook criteria die zijn aangepast. Denk daarbij aan het toevoegen van een zone langs de Kanaaldijk als zoekgebied voor zonneparken, die in het Beekdal valt en die dus op grond van het huidige beleid is uitgezonderd. Wel zal er nog onderzoek verricht moeten worden naar de aanwezige landschaps- en natuurwaarden in het betreffende Beekdal, zodat er geen waarden verloren gaan. Daarnaast is een heel belangrijke toevoeging de fasering in de tijd die is gemaakt. Er wordt gekeken naar de komende 2 jaar, waarin 50 ha. aan zonneparken en maximaal 8 windturbines gerealiseerd mogen worden.

Ten aanzien van zonneparken is van groot belang dat alleen parken waar aantoonbaar sprake is van dubbel ruimtegebruik in aanmerking komen voor het doorlopen van de verplichte procedure. Daarnaast krijgen parken die bijvoorbeeld gebruik maken van C2C-gecertificeerde panelen en parken waarbij extra wordt ingepast, voorrang bij de invullen van de 50 ha. in de komende 2 jaar. Het aspect van de maatschappelijke meerwaarde is nader uitgewerkt, in die zin dat het idee van een duurzaamheidsfonds waarin een nog te bepalen bedrag per jaar en per opgewekte MWh gestort moet worden, is geïntroduceerd.

Bijlage 1. Kaart zoekgebieden

Gemeente
Someren